

LIETUVOS ARCHITEKTŲ SAJUNGOS KLAIPĖDOS APSKRITIES ORGANIZACIJA

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai

2022-12-15 Nr. R-22-30

Kultūros paveldo departamentoprie Kultūros
ministerijos Klaipėdos teritoriniam padaliniiui

DĖL GREITŪJŲ AUTOBUSŲ PROJEKTO KLAIPĖDOS MIESTE ĮVERTINIMO

Klaipėdos miesto savivaldybės užsakymu rengiamas „Infrastruktūros, reikalingos greitųjų autobusų eismo sistemai (BRT) funkcionuoti, techninis darbo projektas“ (toliau - Projektas) viešinami sprendiniai <https://www.klaipeda.lt/lt/naujienos/darnus-judumas/>, kuriame numatomas naujos transporto rūšies – greitųjų autobusų (BRT) diegimas ir su tuo susijusių gatvių bei sankryžų rekonstravimas, įrengiant naujas, fiziškai atskirtas, tik autobusams skirtas gatvių atkarpas. Projektuojama BRT trasa yra nekilnojamojo kultūros paveldo – Klaipėdos senamiesčio ir Klaipėdos miesto istorinės dalies, vadinamos Naujamiesčiu teritorijose (Tiltų ir H. Manto gatvėse). Nors Projektas padalintas į šešias dalis, tačiau kartu apimama teritorija didesnė nei 10 kv. km. ir trasų ilgis didesnis nei 2 km. (rodikliai, nurodantys atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo reikalingumą).

Siekiamo, kad šio Projekto pasekmės ir poveikis aplinkai būtų įvertintas taip, kaip numato LR teisės aktai, todėl **prašome** kad planuojamos veiklos (naujos, fiziškai atskirtos, transporto rūšies diegimo ir gatvių bei sankryžų rekonstravimo) kultūros paveldo teritorijose organizatoriai ir Projekto užsakovas (statytojas) atliktų LR teisės aktais reglamentuotą vertinimą įtraukiant LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytus poveikio aplinkai vertinimo dalyvius (tame tarpe suinteresuotą visuomenę), išnagrinėjant alternatyvas (tame tarpe BRT trasos ir taikomų priemonių poveikiui mažinti alternatyvas) tokioje stadijoje, kurioje jas dar būtų įmanoma priimti.

Vadovaujantis LR vyriausybės patvirtintu Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 6 p., planui ar programai, skirtai transporto plėtrai, nustatančiai ūkinės veiklos, įrašytos į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 priedus, vystymo pagrindus ir kuris rengiamas didesniai nei 10 kv. kilometrų plotui, strateginis pasekmių aplinkai vertinimas privalomas. Vadovaujantis LR Planuojamos ūkinės veiklos vertinimo įstatymo 2 priedo 10,12. p., transporto priemonių, iš dalies ar išimtinai naudojamų keleiviams vežti, linijų (2 km ar ilgesnių) tiesimui (o poreikis išskirti atskirą žemės juostą BRT poreikiams turėtų būti vertinamas, kaip linijos tiesimas), privaloma atlikti atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo.

Atkreipiame dėmesį, kad rengiant Klaipėdos miesto bendrąjį planą, greitųjų autobusų (BRT) transporto galimos pasekmės aplinkai nebuvo nagrinėjamos (nagrinėtos tramvajaus ir esamų autobusų

tobulinimo alternatyvos). Daugiau teritorijų planavimo dokumentų, kur teisės aktais įgalios pasekmių ir poveikio aplinkai vertinimo institucijos (vertinimo subjektai) būtų vertinusios galimas BRT trasos alternatyvas, nėra skelbiama. Projekto sprendiniai dėl Galinio Pylimo ir Tiltų gatvės sankryžos rekonstravimo prieštarauja šioje teritorijoje tebegaliojančio detaliojo plano sprendiniams, griauna galimybes įgyvendinti daugelyje planavimo dokumentų žadėtus senamiesčio tvarkymo uždavinius - Tiltų gatvės pavertimą pėsčiųjų gatve, senamiesčio gynybinių pylimų vietos nužymėjimą natūroje. Projekto pristatyme nurodoma, kad vadovaujasi Perspektyvinių naujų transporto rūšių diegimo galimybių studija (<https://www.klaipeda.lt/data/public/uploads/2020/07/t1-205pr2.pdf>, toliau - Studija), kurioje numatyta, kad „Siekiant įvertinti poveikį nekilnojamosioms kultūros paveldo vertybėms planuojamoje teritorijoje, turi būti atlikti archeologinis, paveldosauginis, istorinis tyrimai. Tyrimai turi būti atlikti turinčių teisę ir kvalifikaciją specialistų, ataskaitos parengtos su konkrečiomis išvadoms ir paveldosauginėmis rekomendacijomis“. Studijoje yra pateikti Klaipėdos senamiesčio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16075) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumento – tvarkymo plano, sprendiniai, numatantys „mažų gabaritų viešojo transporto tinklo“ plėtojimą, Tiltų g. konversiją į pėsčiųjų gatvę bei teikiamos rekomendacijos: išlaikyti skirtingų funkcijų gatvės erdvėje gyvybingumą, riboti tranzitinius transporto srautus senamiestyje. Studijoje numatyta rengti atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo, pateikta pasirinktos BRT alternatyvos „sprendinių pasekmių analizė“, tačiau apie LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nurodytą poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas (tame tarpe kultūros ministro įgalios institucijos, atsakingos už kultūros vertybių apsaugą, išvadas) tokiems Studijos ir Projekto sprendiniams nėra žinoma.

LASKAO Valdybos pirmininkas

Mantas Daukšys